

Examenul de bacalaureat 2012
Proba E - b)
Proba scrisă la Limba și literatura maghiară maternă

VARIANTA 1

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Olvassa el figyelmesen a következő költeményt, majd értelmezze körülbelül két oldalnyi összefüggő szövegben a megadott szempontok alapján!

Balassi Bálint: *Borivóknak való*
*(In laudem verni temporis)**

Az fejemet nincsen már nótájára

1. Ádott szép Pünkösdeknek gyönyörű ideje,
Minden egészséggel látogató ege,
Hosszú úton járókot könnyebbítő szele!

6. Ki szép fűvön lévén bánik jó lovával,
Ki vígan lakozik vitéz barátjával,
Ki penig véres fegyvert tisztíttat csiszárral.*

2. Te nyitod rózsákat meg illatozásra,
Néma fülemüle torkát kiáltásra,
Fákat is te öltöztetsz sokszínű ruhákba.

7. Újul még az föld is mindenütt tetőled,
Tisztul homályából az ég is tevéled,
Minden teremtett állat megindul tebenned.

3. Néked virágoznak bokrok, szép violák,
Folyó vizek, kutak csak néked tisztulnak,
Az jó hamar lovak* is csak benned vigadnak.

8. Ily jó időt érvén Isten kegyelméből,
Dicsérjük szent nevét fejenkint jó szívből,
Igyunk, lakjunk egymással vígan, szeretetből!

4. Mert fáradság után füremedt tagokat*
Szép harmatos fűvel hizlalod azokat,
Új erővel építvén űzéshez inokat.

5. Sőt még az végbéli jó vitéz katonák,
Az szép szagú mezőt kik széllyel bejárják,
Most azok is vigadnak, s az időt múlatják.*

*a tavaszi idő dicsérete

*gyors lovak

*megerősödött tagjaikat

*az időt töltik

*kardot élesítő mesterember

a. cím és szövegegész viszonya	4 pont
b. a vers szerkezete	4 pont
c. a költői képek és retorikai alakzatok jelentésképző szerepe	6 pont
d. a költemény reneszánsz jegyei	6 pont

A költemény értelmezésének megfogalmazási módja külön elbírálásban részesül, melynek szempontjai a logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyesírás, helyes fogalom- és nyelvhasználat.

10 pont

Megjegyzés: A szövegalkotásban nem kell figyelembe venni a szempontok sorrendjét. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Olvassa el a következő szöveget, majd oldja meg a hozzá kapcsolódó feladatokat!

Az erdélyi kopó régi magyar kutyafajta. Örökségünk része, mint műkincseink, népszokásaink, nemzeti parkjaink. Nem lehet kérdés, hogy meg kell őriznünk minél eredetibb alakjában, ameddig ez még lehetséges.

A kopózás egykori formájában ma már nem létezhet, ahogy az agarászat is csak igen szabályozott keretek között és kizárólag a néphagyományok ápolásának szintjén gyakorolható. Ha

azonban egy fajta elveszíti munkáját, azzal az évszázadokon keresztül csiszolódott tulajdonságok és az azokat továbbra is meghatározó szelektáló tényezők vesznek el. Miután egy fajta megmérettetése csupán a küllemre korlátozódik, és azt a divatirányzatok változtatják, átalakul jellemében is, elveszíti őseiben kialakult képességeit, eredeti formáját. Az erdélyi kopó alaptulajdonságai, hogy alkatánál fogva képes akár száz kilométert is lefutni, hogy bátor, szenvedélyes vadász, jellegzetes csengő hangon hajtja a vadat, kiváló a szaglása és a tájékozódó-képessége, valamint emberekkel és fajtársaival is jóindulatú, kiegyensúlyozott, sajnos egyre kevesebb kopóban fedezhetőek fel maradéktalanul.

Mivel ezeket a tulajdonságokat a legtöbb kopótartó nem igazán tudja kihasználni, a fajta láthatóan változik, konformizálódik. Ez viszont olyan nemkívánatos tulajdonságokat alakít ki, amikkel nem könnyű együtt élni, és eredetileg távol álltak a fajtától. Ilyenek az indokolatlan agresszió, a féltősség, az egyre jobban rögzülő alkati hibák.

A fajtát csak úgy lehet megóvni a megfakulástól, ha a vadászok körében elismert, használható vadászakutyaként népszerűvé válik.

(www.hungarikumok.hu)

a. Mi a szöveg kommunikációs funkciója? Indokolja választát!	4 pont
b. Fogalmazzon meg három, a szöveg tartalmára vonatkozó kérdést!	6 pont
c. Írja ki a szöveg kulcsszavait!	5 pont
d. Érveljen 10–15 mondatban az állattartás szükségessége mellett!	10 pont

Logikus gondolatvezetés, szövegkohézió, nyelvhelyesség, helyesírás. 5 pont

Megjegyzés: A feladatok sorrendjének betartása nem kötelező. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Írjon értekezést körülbelül két oldal terjedelemben a következő címmel: **A történeti tárgyú elbeszélés a magyar irodalomban** (pl. Arany János: *Szondi két apródja*, V. László, Kemény Zsigmond: *Zord idő*, Jókai Mór: *A kőszívű ember fiai*, Móricz Zsigmond: *Tündérkert*, Kós Károly: *Varju nemzetség*, vagy más olvasott történeti tárgyú epikai alkotás)!

Értekezését egyetlen irodalmi alkotás alapján írja meg, figyelembe véve a következő szempontokat:

a. a választott alkotás műfaji sajátosságai	4 pont
b. történelmi valóság és fikció viszonya a műben	5 pont
c. a történetmondás jellegzetességei (pl. metonimikus/metaforikus történetalakítás, tér- és időszerkezet, folytonosság és megszakítottság az elbeszélésben, alakteremtési eljárások stb.)	7 pont
d. a választott mű példázatossága (pl. értékek és értékrendek, a múltidézés mint a jelenhez szólás eszköze stb.)	4 pont

Az értekezés megfogalmazási módja külön elbírálásban részesül, melynek szempontjai a logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyes fogalom- és nyelvhasználat, helyesírás, valamint az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása. 10 pont

Megjegyzés: A szövegalkotásban nem kell figyelembe venni a szempontok sorrendjét. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.